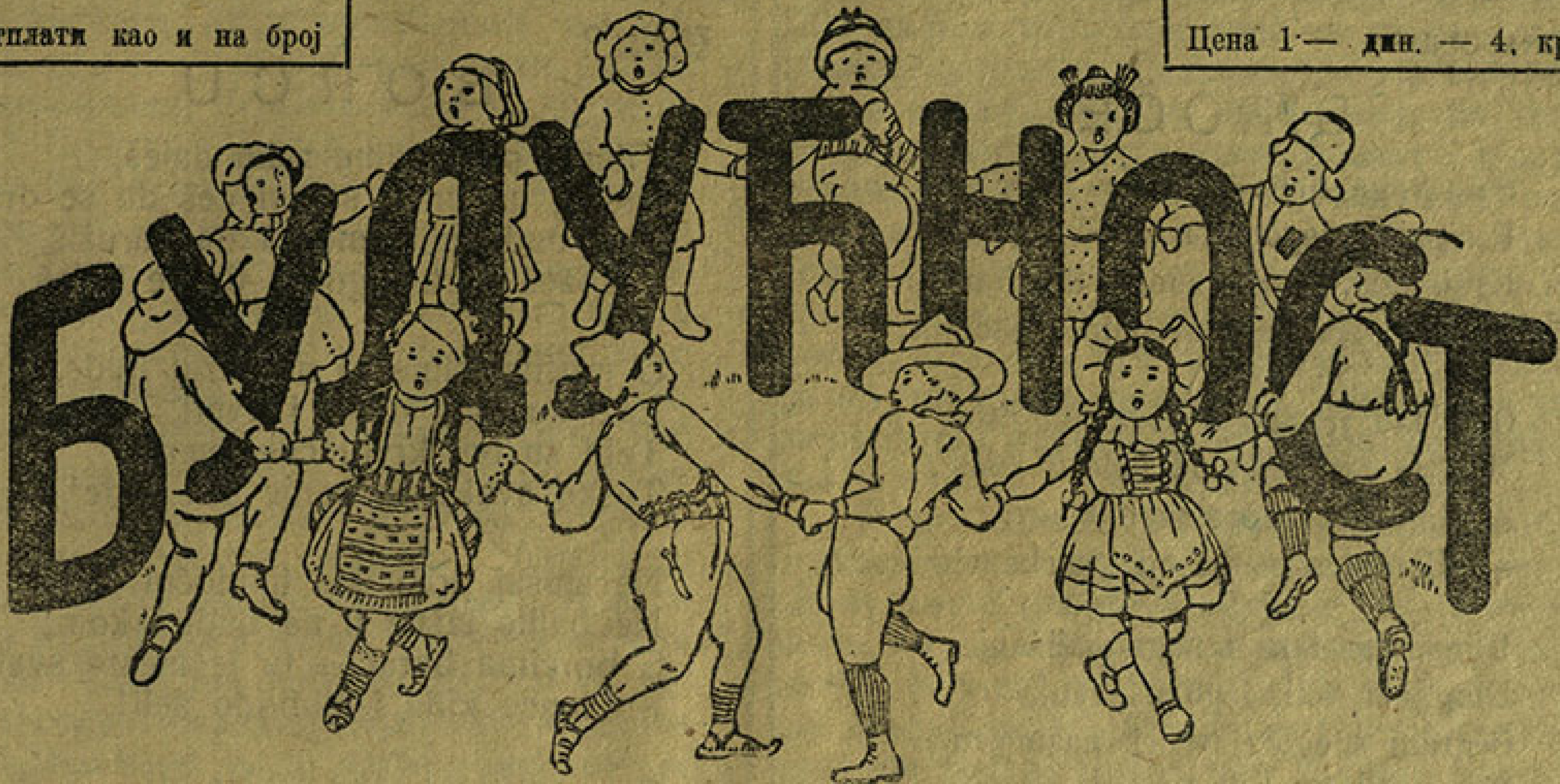

У претплати као и на број

Цена 1.— дин. — 4. круне

Забавно-поучни лист ДЕЦЕ организованих радника

Издази једанпут месечно
Уредништво и Администрација налазе
се у Народном Дому — Београд

Београд, 1. Новембар 1920.

Власник и одговорни уредник
за „Будућност“ — групу деце органи-
зованих радника Dr. Владисављевић

M. ŠARČEVIĆ

J E S E N

Uzdišu vrbe što se nisko sagle
Nad mutnom rekom. A tišti sve jače
Bol u grudima. O, da l' su to magle,
Ili obmana slutnje što se začu?

Jesen je ovo, jesen... jesen... jesen
Sumornih, mokrih, dugih crnih krila!..
Sećanja struje — ko odjek donesen
Vetrom — na doba što su negda bila.

Opet će mnoga beda da se javi,
Mnogi će gladni na ulici biti
Bez krova, rada, dlanova krvavi;
Dokle će drugi presićeni piti.

Jer samoživost još vlada međ' ljud'ma
Glad i sad čeka mnoge porodice;
Mnoga će deca na majčinim grud'ma
Smrznuta biti ko smrznute ptice..

A jesen gazi umirućim dolom
Po mrtvoj travi i lišću što vene --
Dok magle vise i ja gledam s bolom
Jeziv početak ove tužne smene.

ЉУБА ИВОШЕВИЋ ДИМИТРОВА

ОХ БИЋЕ, БИЋЕ...

Подлост је вазда
Светом бродила, —
Под руку са злбом
Стално ходила; —

Незнања, мрака
Чедо је била;
Грабљивост, свету
Крвцу је пила.

Тирана увек
Било је худи,
И ропских душа
И слабих људи...

Ал' има надом
Препуне груди,
И биће, ох биће
Слободни људи!...

17. Август 1920.

DRAGOLJUB

SIROČE...

Sa sivoga neba pahuljice lete,
Posipaju snegom prolaznike redom...
Kraj ugla, pod strehom, drhti malo dete
Ogrnuto zimom, nevoljom i bedom...

Otac mu je pao u krvavom ratu;
Mati je presvisla od bolesti teške,
A mali sirotan ostao u blatu:
— Ubogo nasledje od „borbe viteške“!

Ulicom prolaze mnogi mališani,
Utopljeni, siti, lepo odeveni,
Očarani snegom, vedri, nasmejani,
Kao zrak jutarnji kad se zarumeni.

U školu hitaju gde je dece mnogo,
Gde se ves'o žagor dečiji razleže...
A mali sirotan? — Tužno glavu pogo,
Dok studen sve jače i sve jače steže...

Suton se već spušta. Deca žure doma...
— Gle, dečko još stoji i kao da drema! —
Svetiljke se pale. Prolaznik još koji.
A siroče? Smrt za večnost priprema..

ZNANKO

BORCU

Titane, pazi kome ruku daješ,
Gledaj na onog s kim ćeš da se drušiš,
Ime, budućnost možeš da naružiš,
I možeš gorko, gorko da se kaješ,

U moćne, silne, ti ne veruj ljude, —
Laži su njihini oltari i dveri, —
Tebi su oni krvoločne zveri...
Teško svakome kome oni sude!...

Ne slušaj priču što ti moćni veli,
Na bajke lašne ti ne budi lakom;
S borcima borac — tu je mesto svakom,
Ko lance kida i slobode želi!...

Zverovi što te kidaju i kude
I ko stvar svaku ritaju od sebe,
Zovu te danas, sećaju se tebe,
Brate te ljube i svega ti nude.

A sutra opet — toga svestan budi! —
Sutra će opet okov da ti stave,
Stežuć' još jače, pir će da nastave,
Smejuć' se tebi, kao svakoj ludi!

Titane, pazi kome ruku daješ,
Jer možeš gorko, gorko da se kaješ!..

СУНЦЕ и ДЕЦА „БУДУЋНОСТИ“

— Н. Р. П. —

Једне тихе, јесење ноћи, кад пође на починак, сунце дозва пред себе своје зраке. Хтело је да види шта су његова деца, његови зраци, урадила за време пролећа и лета. Зраци се скупише и изабраше неколико својих другова да поднесу извештај. Изабраници ступише пред светло лице свога оца и почеше свој извештај.

Једнога дана, на измаку зиме, кад су земљину лопту обавијали густе и мрачне облаци, упутисмо се земљи. Земљина лопта, обвијена облацима, изгледаше као умотана у перине. Тек овде онде могли смо прогледати кроз облацима, и онда смо видели да она беше покривена белим снежним покривачем. Наш пут беше врло дуг. Али смо га брзо прешли. Стигли смо за

осам минута, а прелазили смо у једном секунду пут од 330 хиљада километара, или деветнајест милиона и осам стотина хиљада километара за један минут. Кроз чисти визионски простор, куда смо пролазили, беше врло хладно, те смо тако, на путу, изгубили много топлоте.

Кад стигосмо до облака, они нам се испречише на пут и не хтедоше нас пропустити к земљи. Они нас упиташе: „Шта хоћете ви тамо? Какав посао имате?“ — Носимо светлости и топлоте људима, животињама и биљкама; хоћемо да их осветлимо и загрејемо, — одговорисмо им ми. — „А не, не треба то њима. Људи више воле да живе у мраку. Нама су тако рекли њихови краљеви, попови и господа. Има само неки људи што их зову комунистима, који траже светлост, науку и слободу.“

Зато њих хвата полиција по наређењу краљева и затвара их у најмрачније апсане. Тако ће се и они навикнути на мрак. Дакле, ми, веле облаци, не дамо вама да идете на земљу.“ Није ту помагао никакав разговор. Молили смо лепо облаци да нас пропусте с миром. Ми нисмо хтели борбу. Али облаци не дају, па не дају. И дође до борбе. Уређени лепо нападосмо и почесмо бости и цепати облаци. Они су се упорно бранили, прикупљали и наваљивали на нас. Пробијемо ми негде и убацимо земљи цело сноп зракова, а облаци појуре тамо и опет затворе пролаз. Борба је дуго трајала. Једно време почесмо очајавати бојећи се да нећемо моћи да их савладамо. Али се неки од нас сетише да се треба користити ваздухом. Тако ми почесмо на неким местима загревати ваздух. Ваздух се обрадова топлоти, па поче да се креће, онај што је топлији тамо где је хладно, а онај где је хладно тамо где је топлије. Од његовог кретања постадоше ветрови, који почеше распињати и разносити облаци. Онда и ми сложено навалисмо и једнога дана постадосмо победиоци. Облаци одступише, начинише нам пролаз, а ми се просусмо по целој једној половини земљине лопте.

О, како нас радосно дочекаше и људи и животиње и биљке и сама земља! На сваком лицу и на свакој ствари сијала је радост. А земља, као добра мајка, хтела је да сва њена деца, људи, животиње и биљке добију светлости и топлоте. Пошто смо ми дошли с једне стране и осветлили само једну половину земљине лопте, она нам је окретала час једну час другу страну окрећући се око себе. Тако смо ми осветљавали једну страну земљине лопте док је на другој страни била ноћ, а затим другу страну док је на оној првој била ноћ. Док смо ми осветљавали једну страну, на оној другој страни свако се одмараше. За то време, тамо, где је била ноћ, облаци су се опет прикупљали и готово свако јутро би се опет започињао бој са њима. Али сад беше лако. За један до два сата ми смо их растурали. Доцније могло је проћи по читав месец и да се облаци не појаве.

Земљу смо затекли покривену снегом на југу и на северу од екватора. (Ми најпре нисмо знали шта је то екватор, па су нам људи објаснили, да они тако зову једну замишљену линију око средине испупчене лопте земљине. А крајње тачке на северу и на југу зову: северни и јужни пол. То је као кад се једна јабука узме за петелку па обеси доле. Петелка је северни пол, врх јабуке што виси доле је јужни пол, а око средине јабуке је екватор.)

Први нам посао беше да отопимо снег. Под нашом топлотом поче он да се отапа. Најпре се отопи у равницама, где смо ваздух и земљу највише загревали, па онда по странама што су нама окренуте, и даље редом. Само на неким врло високим планинама остаде снег као неки бели накит земље. Од отопљеног снега земља се натопи водом. А она вода, коју земља није могла да упије, потече странама, прикупи се по потоцима, појуре ка равницама напуни речна корита, а по негде се изли и изван корита по равницама око река.

Разно семење и корени биљака набубрише у натопљеној земљи, прскоше и пропустише клице. Набујаше по њивама жита, а по ливадама и пољима трава и цвеће. И жита и трава и цвеће радосно нас поздравише: „Добро нам дошли, светли, сунчани гости! Добро нам дошли! Без вас ми никада неби угледали света. Снежни покривач нас је чувао за време зиме од оштре студени. Али се бесмо зажелели светлости и слободе. Помогните нам да растемо и да се развијамо, да се високо дигнемо. Наша мајка земља накупила је и даваће нам влаге, а ви нам дајте светлости и топлоте. Добро нам дошли!“ — И зазеленише се њиве, ливаде и поља. А између зеленила цвеће разних боја весело се развијаше.

Пчеле, бубице, и разни инсекти изиђоше из својих склоништа и весело зујећи пођоше од цвета до цвета.

Воћњаци се окитише цвећем. Пупољцима на дрвећу стигоше сокови из влажне земље, они наједраше и убрзо се шума зазелене.

Ласте, славуји, кукавице, дроздови, роде и друге тице, што беху зими отишле на југ, дођоше. Шуме и поља испуни весела песма тица.

И биљке и животиње, на земљи, у води и у ваздуху, и људи, све нас весело поздрављаше кличући: „Добро дошли, светли сунчани гости! Без вас нема живота, без светлости и топлоте нема снаге. Добро нам дошли!“..

О, како и наша радост беше велика! Велика је то радост кад знаш да си некоме учинио добро. И ми се трудисмо да им дамо више светлости и топлоте. Почесмо јаче светлити и јаче грејати.

Под нашом светлошћу и топлотом настадоше све топлији и светлији дани марта, априла и маја. То доба људи зову пролећем. А онда иза њих настадоше жарки летњи дани. Жито, воће и сви други земаљски плодови почеше да жуте и да sazревају. Људи се радоваху богатој жетви. Радиле

су по пољима и по радионицама, а све им је зној текао са лица. Из шума је струјао тих, лак поветарац, те ублажавао жегу.

Каткад су људи зажелели кишу. Онда смо ми својом топлотом загревали речну, језерску и морску воду, па и јутарњу росу. Од ових вода дизала је се у вис лака пара, а од ње постајала магла и облаци. Облаци су се дизали високо са загрејаним ваздухом, а горе је дочекивао облаке хладнији ваздух и пара је опет прелазила у воду. Тако је с времена на време из тих облака падала киша.

— Оче, — причали су даље зраци, — ми смо много добра учинили свима створовима на земљи: трави, цвећу, дрвећу — свима биљкама, бубама, лептирима, тицама — свима животињама, и људима. Доста светлости, доста топлоте, доста хране. Али смо видели много неправде и зла међу људима. Чули смо да они себе називају господарима свега света и живота на земљи. Чули смо да они себе држе за најпапетније створове на земљи, па чак и у васиони. Али они беху робови, а сви други створови слободни. Они беху најбеднији створови на земљи. Да чујеш само, оче!

Једнога дана гледали смо сељаке како од јутра до мрака раде у пољу. Једни жању, други превозе, трећи вршу жито. Не знаш шта је лепше погледати: да ли жито у класу што пада под срповима, или овејано жито на гумнима. Жито се сјаји и жути као злато.

Видесмо их кад седоше да ручају: хлеб сув, црн, не би рекао да је хлеб, а уз њега неку мутну воду и паприке.

— Зашто вам је такав хлеб, кад је жито онако лепо и чисто? Зар немате што друго да једете? — упитасмо ми.

— Е! — уздахнуше они. — Ми истина то жито радимо, али од њега други једу хлеб. Лепи, бели једу богаташи и велика господа.

— Па шта они раде, кад једу бољи хлеб, сигурно много теже послове него ви? — упитасмо.

— Не, они владају и управљају над нама, — одговорише сељаци.

Чисто не верујући одемо на другу страну.

Нађосмо се у једној вароши. Једва смо продрли кроз нека мутна и чађава стакла од некакве радионице, где се ради одело, обућа, платно. Имали смо шта да видимо: обућари израђују дивну обућу а носе исцепане, ружне траље; кројачи израђују лепо, сјајно одело а иду у поцепаним старим ритама; кројачице израђују лепо китњасто женско одело а оне саме носе ружне,

просте дроњке. Ми их упитасмо:

— Какво задовољство имате, да израђујете тако фини обућу и одело, а не носите га, но идете у старој, поцепаној обући и ружном, прљавом оделу?

— То ми све радимо за друге, за велику господу и богаташе. Они носе ово фини одело и обућу, а ми за себе немамо од чега, нити имамо времена да направимо, — одговорише ови радници.

Ми се још више зачудисмо и одосмо даље. Неки људи зидају једну лепу, високу зграду, а зној им тече низ лице и меша се са прашином и блатом, што су им пали по лицу. Одело им је блатно и замазано.

— Помучићете се, али ћете после имати лепу кућу, — рекосмо им.

— А, не, то ми не зидамо за себе, него за једног богатог трговца, — одговорише зидари.

— Како? А ви, имате ли ви такву кућу или можда лепшу? — припитасмо људе. А они нам одговорише:

— Тамо, где сте видели мале, ниске, опале куће са малим прозорима, тамо ми живимо. А ни оне нису наше.

— А ове друге, лепе куће по вароши чије су, ко их је направио? — питамо ми раднике.

— Правили смо их ми, а у њима живе велика господа и богаташи, — одговорише зидари.

Овде онде нашли смо по прљавим чатрљама много болесних људи и жена, где се муче и превијају у боловима.

— Што не идете лекарима да вас лече? — Немамо пара да платимо, — веле. Ми смо сиромаси.

— А јесте ли радили кад бесте здрави? Зар нисте толико зарадили? — упитасмо болеснике.

— Радили смо, али не за себе, но за господу и богаташе, — одговорише уздишући болесници.

Одосмо даље љути и тужни због судбине ових људи.

Поред вароши пружиља се чиста пољана. На њој неки људи у суром оделу поврстали се неки у једну врсту, неки у две, у рукама држе некаква гвожђа обложена дрветом. Поред ових врста по један човек другачије обучен, виче нешто, а људи час клекну, и напере гвожђе, час легну, потрче напред, растурају се лево и десно, па се опет скупљају. Зној пробија кроз њихова одела. Кад се једном растурише ради одмора упитасмо једну групу тих људи:

— Шта вам је то у руци?

— То је пушка, — одговорише људи.

— Зашто је пушка? — питасмо их ми.

— То може да убије, — одговарају људи.

— А, сад знам, рече један зрак окрећући се другим зрацима. Пушком се бију дивље животиње, а ови људи су ловци, па су се сад вежбали за лов.

— Не, не! — повикаше људи, — није то. Ми смо војници. Овим пушкама се бију људи. Ми смо се за то вежбали.

— Како? Зар ви бијете људе. А зашто? — упитасмо пренеражени.

— Па тако, нареди нам се и ми убијамо, — одговарају војници.

— А они други, што их бијете, имају ли они пушке? И зашто слушате кад вам се нареди? — упитасмо још више изненађени.

— Имају и други пушке, дабогме. Али, ето морамо, — одговорише војници.

Одоше зраци чудећи се: какво је то задовољство краљева, да наређују да се људи убијају и зашто су ови људи толико луди па слушају!

На једном брду једна кула. Пред њом седе неки људи с пушкама.

— Шта ви овде радите? — питамо их ми.

— Чувамо границу, — одговарају нам ови људи.

— А ко је поставио ту границу? — питамо чудећи се.

— Краљеви су је поставили, веле, па нико не сме да пређе тамо или овамо.

— Како то? А ено баш сад један зец претрча на ону страну. Ено лептири прелећу и тамо и овамо, где им се више свиди цвеће. Па ено она река тече одовуд и прелази тамо.

— Е, друго су животиње и вода, а друго људи, — одговорише стражари.

Одосмо ми даље ни мало задовољени овим одговором. Погледасмо на небо и не видесмо на небу никакве преграде.

На врху једне зграде, на златној јабуци стајаше један златан крст. Ово нас привуче и ми пробисмо унутра млазевима светлости. Унутра полелеји, кандила и свеће, што трепере жутом мутном светлошћу. Пуна зграда сиротог света, стоји погнуте главе, скрушено. Неки људи у златној одежди, пуним, јаким гласовима из угојених грла певају, помињу Бога, краља, начелнике и учитеље.

— Што ће вам ове свеће са жутом, мутном светлошћу, кад ево нас светлије и лепше? Шта то радите?

— Молимо се Богу, — одговори свет.

— А за шта му се молите? — упитасмо даље.

— Молимо се да нам Бог сачува краља, господу и владике, да нам да здравља и рода земаљског, те да се нахранимо и оденемо, — одговара народ.

— Е, ово је већ одвише! помислисмо. Раде поља за господу и богаташе, праве одело, обућу, куће за господу и богаташе, кољу се и убијају по вољи краљевој и за господу и богаташе, и још се и Богу моле за краља, господу и богаташе! Не, не, нема глупљих створова на земљи од ових људи! И храну своју, и одело своје, и здравље своје дају краљевима, господи и богаташима, а од Бога траже да им то да! После тога остависмо и цркву и народ у мраку са свећама.

То смо радили и то смо видели на земљи. Људи не заслужују да их грејемо и да им светлимо. Најбоље би било да више и не идемо на земљу.

Тако рекоше зраци што беху изабрани да поднесу извештај сунцу. А сунчево се лице намрачи и таман је хтело рећи: „Па немојте више ићи!“ кад се из гомиле осталих зракова, који беху ту у близини, издвојише неки и рекоше:

— Стојте! Стојте! Још нешто има, што ви нисте видели. Беше то првога дана у месецу Мају. Дан је био леп и свеж, а ми смо својом светлошћу миловали земљу и створове на њој. Дошли смо изнад једнога града пуни радозналости и зачудили смо се што нам фабрички димови нису спречили пролаз као других дана. Почнемо стрелице падати на плочник улица и на кровове, увлачити се у зграде. Фабрике и радионице беху пусте. У неким канцеларијама и командама људи се устрчали слушају и говоре нешто на телефону. Из касарни излази војска с митраљезима и топовима: На богаташким кућама прозори затворени, завесе спуштене, капије закључане. Официри, богатаци, жандарми, попови међу собом шапућу: „Сад ће да дођу.“ — А са крајева вароши, из малих, ниских, опалих кућа излазио је свет, људи, жене, деца са простим оделом окићени црвеним тракама. Сав тај свет скупио се пред једну зграду, закрчио и напунио неколико улица. Један је човек са једног узвишеног места говорио нешто дуго и много. На крају је рекао: „Ми хоћемо да наш хлеб буде само наш хлеб, не дамо да га други једу; ми хоћемо да наше одело буде само наше одело, не дамо да га други носе; ми хоћемо да наш живот буде само наш живот, нећемо да се кољемо с другим народима. Ми хоћемо да будемо слободни, не дамо да нам други господаре. Живела Слобода! Живео Комунизам! Много хиљада грла поновише ове речи. Онда кренуше улицама у реду са црвеним заставама. Испунише улице и, као река између својих обала, тако и они између редова кућа пронесоме жељу за сло-

боду и страх богатшима. И ми видесмо да официри и богаташи, жандарми и попови дрхтаху од страха.

Други пут, 3. октобра, видели смо малу децу, чисто одевену, окићену црвеним тракама, са црвеним барјачићима, на улици. Како беше милина видети ту децу! Питамо их:

— Ко сте ви? Шта хоћете ви?

„Ми смо деца Будућности. Хоћемо да сва деца буду срећна. Кад ми будемо људи, нећемо дати да једни раде много, а други да уживају. Ми нећемо да мрзимо децу

других народа. Ми волимо сву децу.“ Тако нам деца одговорише.

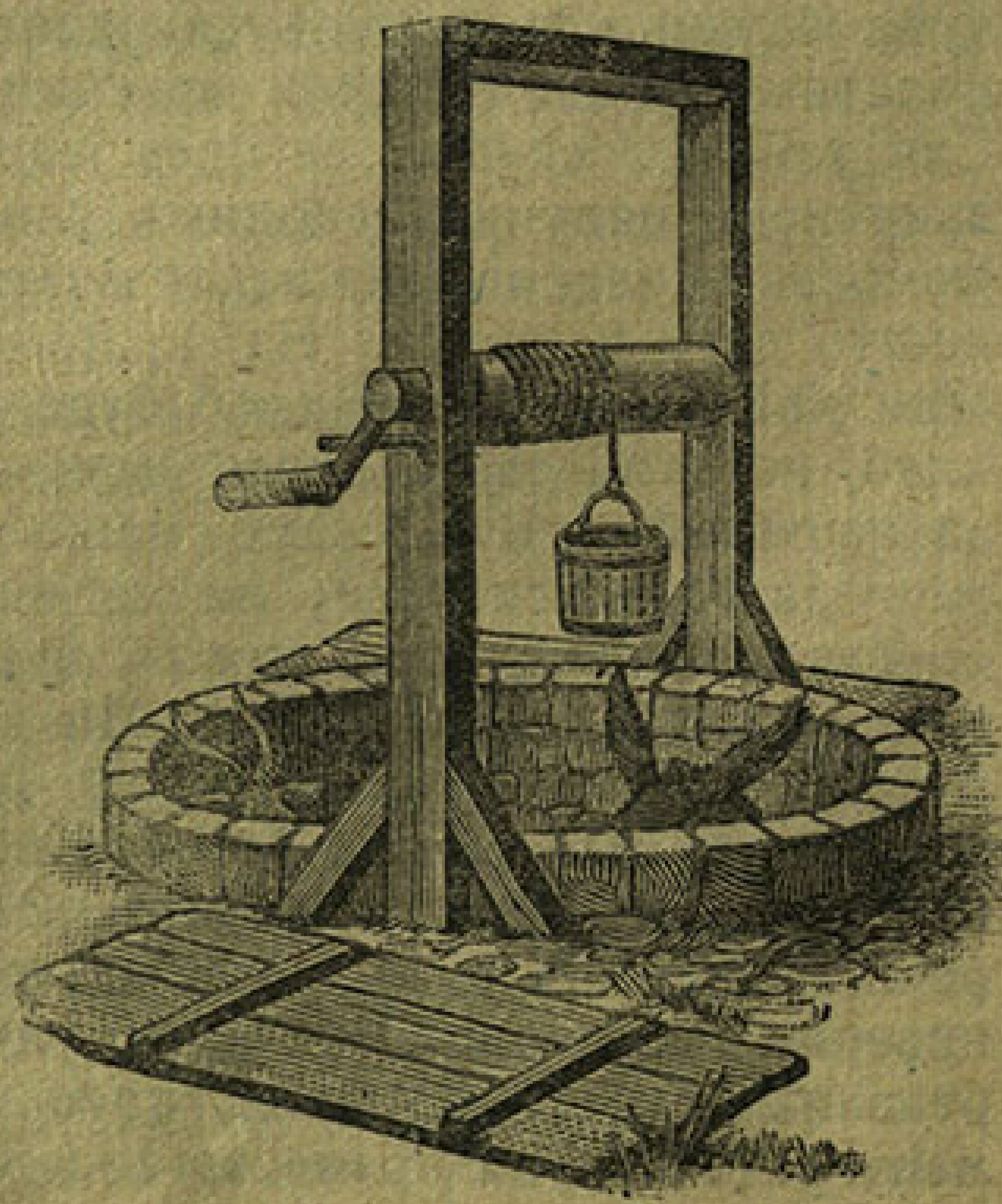
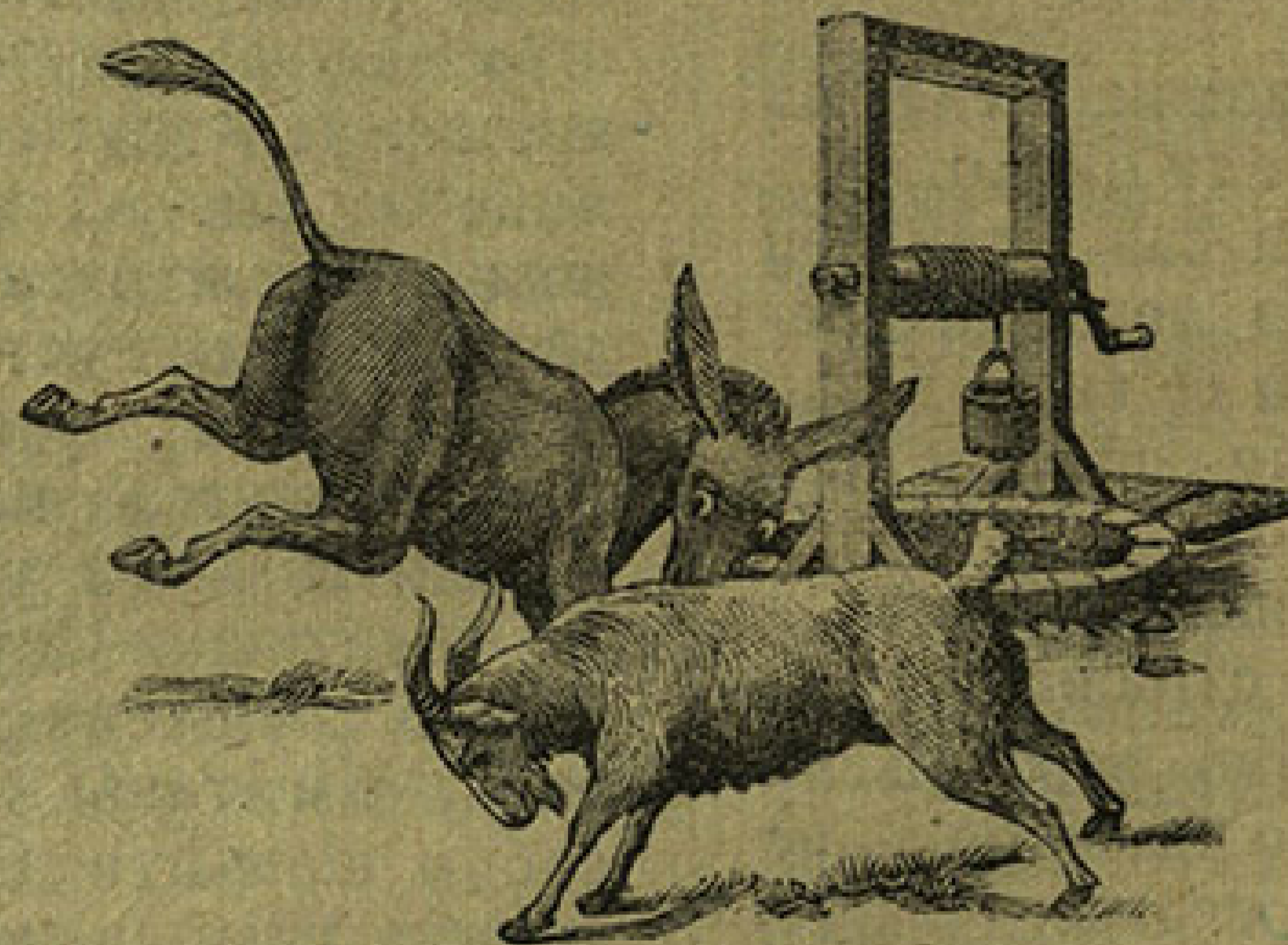
Лице се сунчево разведри и насмеши. Сунце је заволело „Будућност“ и децу „Будућности“.

— Идите, — рече Сунце својим синонима зрацима, — идите на земљу и сијајте за ту децу, која људима спремају светлу Будућност. Будите с њима непрестано, останте вечито поред њих, јер она жуде за Светлошћу, њима Светлост целог века треба.

ЈОС. ВИТИЋ (ВУКОВАР)

ТВРДОГЛАВЦИ

Гледај јарца
И магарца,
Тврдоглава та два створа,
Како с' туну
Дижу буну
До бунарског баш отвора.

Али — јао! —
У час зао
Прогутала тврдоглавце
Црна јама
Густа тама
Обојицу стрмоглавце! —

Тако бива
Који снови
Да највеће има власти;
Ко магарац
И ко јарац
У јаму ће и он пасти.

..... учитељ

NOV UČITELJ

Veliko je uzbuđenje u selu.

Već po drugi put od juče kako predsednik crkvene uprave saziva važnu sednicu. Pozadi u potoku stale stare Katica i Marija i razgovaraju o nečem vrlo živo. S vremena na vreme pljeskaju se rukama po glavi.

Kao munja pukao je glas po selu. Novi učitelj je komunista! Da, pismonoša ga je čuo kad je gore, u varoši, na jednom zboru govorio, i pred celim svetom izjasnio se da je komunista.

Do prekjuče niko nije ni sanjao, da će takav jedan razbojnik doći da živi u njihovoj opštini. Kakva sramota za celo selo! I to jedan učitelj! Učitelj, koji treba decu da vaspitava i uči dobrome!

Neki seljaci i seljanke zahtevali su da deca odmah prestanu ići u školu i samo treba zahvaliti Pavlu Petroviću što je najzad odlučeno da se sačeka i vidi kako će se učitelj sutra u školi ponašati.

Kad je ujutru zazvonilo školsko zvono, mogao je čovek videti mnogu dečicu kako idu u školu sa očima razrogačenim od straha; poneka su čak i plakala, jer su kod kuće slušala puno rdavi stvari o novome učitelju. Deca se nisu usuđivala da uđu u školu, nego su stajala pred vratima.

Tada se otvoriše školska vrata. Novi učitelj izide. Nije mogao da se uzdrži a da se glasno ne nusmeje, kad je video mnoge preplašene i razrogačene očice. On pruži deci ruke, zagleda prijateljski svakome u oči i povede ih u učionicu.

— Ostavite knjige u klupe i hajdete samnom u lepu, slobodnu prirodu!

Posle nekoliko minuta on prolazi sa njima kroz selo, pevajući, a sve živo gleda za njima klimajući sumnjivo glavom.

Gore, u seoskoj šumi leže on sa decom u zelenu mahovinu. I sad svi slušaju ptičije pevanje, zujanje čela, šuštanje buba i udaranje detlića. U vazduhu igraju mušice. Jedna veverica posmatra sa drveta svojim sjajnim očicama gomilu dece.

Odjedared učitelj skoči na noge. Deco, ovde u prirodi, gde je sve tako lepo, sve tako veličanstveno i dostojanstveno, ovde ćemo mi zasnovati međusobno prijateljstvo! Deca radosno zapljeskaše ručicama. Srdačna ljubav sprijatelji i njega s decom i decu među sobom. Potom se, ponovo pevajući, spustiše kroz selo u školu.

Kad su prolazili pored Marijine kuće, ona ih je kroz zavesu posmatrala. Kad je ugledala svetla dečja lica, kad je videla učitelja posred dečje gomile, prosto nije znala šta da misli. A kad su se deca u podne vratila kućama i radosno počela pričati puno lepih stvari o novome učitelju, roditelji nisu znali šta da odgovore na te dečje priče.

Uveče je Marija neprekidno uzvikivala staroj Katici: samo da si videla njihove radosne oči!

Osvanu idući dan. Deca puna radosti odoše u školu. Učionica sva vri od života. Kako učitelj lako sve izmamљуje iz dečjih srca, kako se ona otimaju za odgovore, kako im se oči blistaju od unutrašnje stvaralačke radosti! Čak i bleđi Marko, sin Pavla Petroviča, koji tako retko učestvuje u radu, danas kao da se ponovo rodio i živo učestvuje u nastavi.

Nikad nije pre podne u školi tako brzo prošlo, kao onog dana. Kad su se deca vratila kućama, ponovo je otpočelo ispitivanje. — Da li on mnogo bije? — pita Micin deda. O, ne, prebio je štap pred našim očima i mi ćemo bez štapa mnogo, mnogo usrdnije učiti, — ushićeno odgovori dedi mala Mica.

Ali stara tetka Jeka sumnjivo vrti glavom i s puno ozbiljnosti zapita: — Da li se on molio Bogu sa vama? Mrtva tišina zavlada za momenat posle ovog važnog, odlučujućeg pitanja.

Ali odmah po tom s puno odvažnosti odgovori Mica: — On se ne moli Bogu sa nama, ali nas je vodio u polje i tamo nam pričao mnogo lepih stvari, o kojima nikad nismo ranije ni od koga ništa slušale. A posle toga on svako jutro pruža ruku svakome od nas i pogleda nas tako duboko u oči, da se mi osećamo mnogo svećanije nego kod starog učitelja, koji nas je vukao za uši za to što smo se za vreme molitve ritali nogama.

Zbunjeno ćutanje nastade posle ovog odgovora. Samo se čulo zujanje jedne muve.

Stara tetka Jeka zamišljena ode u svoju sobicu.

* * *

Iz dana u dan sve radosnije idu deca u školu. Sve je veće prijateljstvo između dece i učitelja, koje spaja plodonosan zajednički rad. Više niko ne govori o tome da deca nerado idu u školu.

SVETozAR STANKOVIĆ

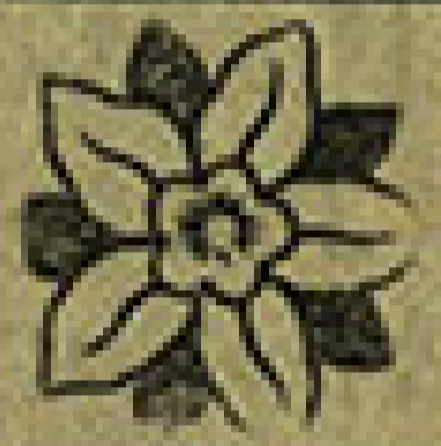
HIMNA DRUGOVIMA

Haj! drugovi, napred smelo,
Sokolovi novog léta
Da stvorimo novo delo
Za budućnost Novog Sveta!

Da zderemo masku srama
Tiranima svih režima,
Da društvena umre drama
I da bolje bude svima!

Da dignemo novo sleme
Novog doma novih ljudi,
Označimo novo vreme
Smreću društva koje bludi!

Haj! drugovi, napred smelo!
Jer se novo društvo stvara,
I dolazi što se htelo —
Nov duh svetom progovara...

ДЕЧЈИ ДАН „БУДУЋНОСТИ“

U Beogradu

Zbog svoje raštrkanosti, s jedne strane, a zbog oskudice u lokalima i nemogućnosti da se pri partiskim sekcijama u više krajeva Beograda zasnuju i sekcije beogradske grupe „Budućnosti“, — organizacija dečjeg dana izvedena je ovde, istina ne na najbolji, ali za prilike vrlo originalan i jako demonstrativan način. Nekoliko drugova šofera, sa idealnim oduševljenjem za dečji pokret, ponudili su grupi „Budućnosti“ svoje automobile za taj dan, pa su, na taj način, deca bila u mogućnosti da učine posete svima partiskim sekcijama.

Oko 80 dece, redovnih članova grupe, bilo se skupilo već u 7 časova izjutra kod Novog Narodnog Doma. Pošto su dobila doručak, deca su odmaz krenula u povorci, sa zastavom na čelu, do stana vračarske sekcije, gde su ih drugovi sa automobilima dočekali i dalje drugim partiskim sekcijama u posetu odveli.

Deca su tako u automobilima, sa zastavom prošla sve krajeve, u kojima drugovi radnici žive, bacajući putem mnogobrojne letke sa natpisima, koji su u listi privremenog programa predviđeni. Poseta je učinjena partiskim sekcijama na Vračaru, u Paliluli, na dunavskom kraju, na Savi, kod „Tri Ključa“, i organizaciji Grafičkih Radnika. Svuda su se deca zadržala najmanje po pola časa, a negde i više, priređujući po jedan mali agitatorski koncert sa deklamacijama i pesmama. Organizacije „Vračar“, „Palilula“, „Sava“ i Gra-

fičkih Radnika ugostile su decu raznim ponudama, a organizacija na dunavskom kraju pripremila im i drugi doručak, pošto su deca tamo stigla oko 11 časova, pa ih je zatim, onako u grupi, sa svojim dorćolskim mališanima zajedno i fotografisala. Na taj način ljubazni doček izmešan sa slatkim ponudama pružio je našim mališanima 3. Oktobra jedan zaista najradosniji dan.

A Buržoazija?... Ona je bila iznenađena i začuđena. — Šta to deca bacaju iz automobila...? Listiće!... A šta piše na njima?... I ljudi, žene, gospe, oficiri i gospodičići su se saginjali i skupljali po ulici naše letke...

U podne je u Novom Domu bio spremljen ručak. Posle podne bila je igranka u Novom Domu, više za decu, a u večer koncert u Narodnom Domu.

Naša manifestacija u Beogradu prošla je mirno, bez velike larme. Pa ipak ovaj demoralisani, pokvareni, kockarski, apaški, razbojnički, jezuitski i beli Beograd video je toga dana po svojim ulicama Crvene Zrake Novoga Života, koje je „Budućnost“ prosipala po njima javljajući potištenima, kao neki Crveni Vesnik, da se bliže dani Večitoga Proleća za radnike i njihove mališane.

Derventa (Bosna)

U Derventi priredjena je takodje dečja manifestacija. Izveštaj nismo dobili, samo su nam drugovi poslali 139 kruna, koliko su toga dana prikupili na ime priloga za grupu u Beogradu.

Beogradska grupa primila je taj novac, ali ga smatra kao ostavu, koja će uvek ostati na raspoloženje drugovima u Derventi, kad im bude zatrebala radi većih izdataka oko održavanja njihove dečje grupe.

Obostran pozdrav mališana.

У Пожези — (Славонија).

Дјеца живота и весеља траже,
а они шуте као залвени....

Из влажних загушљивих, малих, ниских, полумрачних и мрачних станова, похрлише дјечица у недељу пуним срцима весеља и детиње знатижеље к Радничком Дому. Њих преко 5 стотина убрзо напунише наше мале просторије. Нестрпљивост девојчица и малишана, којом су чекали састанак свога друштва — како они веле — показало се најбоље тиме, што већ у јутро својим гласићима оживјеше и освјетлаше иначе тврде, опоре и смркнуте стране Радничког Дома. Птичји жамор разведрио је лица беспослицом и капиталистичким кајишарењем испаћених родитеља. А кад су стигли девојчице и дечаки из села Дервишаге, они су својом песмом код малених варошана свратили на се велику позорност, а код старијих удивљење тако, те је стотине очица било упрто у њихово наравно и непатворено гигање и певање.

Послије раздјеле једнога хектолитра и неколико литара каве, добила су дјеца по једну плетеницу, земичку и колачић затим побјежаше к насловним таблицама, где се их под истим пред Радничким Домом сврстало у редове. На таблицама бијаху истакнути слиједећи наслови:

Сунца смо жељни, а ви нам влагу дајете!

Васпитања смо жељни, а ви нам пружате моралног отрова у школи, на улици и у биоскопима!

Игре смо жељни, а ви нас бацате у загушљиве радионе!

Круха смо жељни, а ви нам крух отимате!

Тражимо право на живот!

Укидајте поправишта, а подижите установе за опорављање!

Затворите радионице нејакој дјечи!

Дајте нам могућност развијања и школовања!

Књига смо жељни, а ви нам дајете отрова!

Дајте нам здраве станове!

Поворка је била тиха и дјеца с великим одушевљењем иђаху иза малих, које родитељи мораху посебно водити. На челу по-

ворке бијаше један омладинац са црвеним партијским барјаком и 2 члана одбора; са стране редатељи, а на крају за дјецом 2 члана одбора. Од сајамске недељне гужве и множине сеоског и градског свијета, настала је гробна тишина; кола, људи и остала публика уклањаше се тој мирној, тихој поворци, која је попут тешка вала продирала кроз густе улице. Пошав из Радничког Дома, поворка се кретала Немачком улицом (сада Трумбићевом), кроз Арслановце поред самостанске школе на главни трг, преко главног трга испред градског магистрата скренула је поворка у Соколову улицу, а отуда кренула судачком и жупанијском улицом, скренувши поред Чилагове апотеке опет на главни трг, преко којег је приморском улицом поред финансдирекције изашла на каменита врата, упутивши се отуда Колодворском улицом опет на траг у Раднички Дом. Пред Радничким Домом се дјеца сликала, а затим су нахрупили у врт Радничког Дома, где је укратко разјашњен значај тог њиховог дана, а затим је њихов мали 12-годишњи друг Витенберг управо заносно и гестикуларно издекламирао им ову малену пјесмицу:

У двајестом бјеше лету
Када пође свуд по свету, —
Вредан радник бјеше он.

Радио је с вољом јаком.
Тјешио се пјесмом лаком.
Трошио је снагу моћ.

У друштву је добар био,
Увјек ведар, вес'о чио.
Сваком бјеше вјеран друг.

Једног дана — аој, јада! —
Оста јадник он без рада.
Бјеше зима — јака студ.

Сносио је бједу круту,
И глад страшну! зиму љуту.
Ал' за мало бјеше то.

Патња строши снагу ону.
И он најзад болан клону —
Да болује мора сад.

Али где ће сад по зими.
Нико неће да га прими.
Није више већ за рад.

Нема више свога стана
Патња већа сваког дана —
У болницу оде он.

Другови му верни бише,
Па га често походише —
Утјеха му бјеше то.

Баш кад мину зима клета,
Оде и он с овог света —
Тек у цвјету жића свог.

Другови му вјерни бише,
До гроба га отпратише,
Добар радник бјеше он.

Послије тога дјеца весела и задовољна,
размилише се на све стране.

[„Narodna Volja“. — уводни чланак у бр. 33]

U G. Milanovcu

Podrobniji izveštaj o dečjoj manifestaciji 3-eg oktobra nismo dobili iz ovog mesta. Ali dobili smo telegram sledeće sadržine:

„Čestitajući vam drugarski dan proslave pozdravljamo mališane — buduće borce. Kličemo: Živeo Komunizam!“

Gornjo Milanovački Mališani.

Приједор.

У 8 час. изјутра приређен је заједнички доручак у Радничком Дому, где је подворено 145 дјеце. Дјеци је на пригодан начин један друг објаснио значај Дечјег Дана, за које су деца кличући захвалила. У 10 час. кренула је поворка кроз град. Под Црвеном Заставом ступало је двоје и двоје у највећој тишини улицама града носећи своје таблице са натписима. То је на грозан начин дјеловало на приједорску њифтарију, која је могла видети да дјеца гола, боса и подерана достојно ступају улицама града тражећи своја права.

Као и сваки протест пролетера, тако и овај дјечији није могао да прође а да га буржоазија на који било начин не изазива. Остатак покојне Аустрије каплар Фукс натерао је своје кочије и коње на дјецу, која су се у највећем страху раздјелила, те није до несреће дошло. На тај начин и малишанима је показато какву им будућност спрема капитализам.

Деца су се сликала, а након тога био је у Дому ручак, где је подворено 150 дјеце.

Увече је у Дому било сијело са игранком.

Од прикупљених 2213 круна, по одбитку трошкова у 1615 круна, остатак је подељен групи „Будућност“ 100 круна и другим фондовима партије.

Другови из Приједора захваљују даровитељима, који су помогли да прослава што свечаније испадне.

М.

Palanka (Smederevska).

Dečji dan je proslavljen veličanstveno. U povorci je učestvovalo 93 mališana. Povorka se krenula iz doma u 9 časova, posle referata, sa dečjom zastavom na čelu, prošla je glavnom ulicom i otišla van grada na Palanački Kiseljak, gde je deci priređena zakuska. U 12 časova povorka dece se vratila, ponovo glavnom ulicom do stana partije, gde su deca otpevala svoju himnu, odigrala „Radničko Kolo“, a zatim otišla kućama na ručak. Posle podne u 4 časa bio je koncert, na kome su veliki drugovi, pre početka dečjeg dela, govorili o značaju ovog Dečjeg Dana. Po svršetku Koncerta deca su dobila kolača i drugih ponuda.

Uspeh je bio ogroman, u toliko više što je ova dečja manifestacija bila za palanačku čiftariju jedna iznenadna pojava.

Deca su u povorci bila okićena crvenim trakama i nosila su tri table sa natpisima u programu predviđenim.

Dečji Dan u Sarajevu.

Другог и трећег октобра, сарајевски Раднички Дом био је сав у знаку дечијег дана. Секретаријат жена извршио је све нужне и врло опсежне предрадње да успех тога дана буде потпун. Са пуно љубави и личног пожртвовања другарице из одбора прегоше на посао и збиља, створише нешто, како то вели другарски „Глас Слободе“, што сарајевски Раднички Дом још није доживио! Није то био само дјечији дан по форми, јер је приређен за дјецу и уз њихово суделовање, него прави комунистички дјечији дан и по своме садржају. Програм створен за сарајевске прилике, показао се врло умјесан, као што је до најситнијих детаља, преко сваког очекивања, изведен на опште задовољство.

У суботу у вече другог октобра, уочи дечијег дана, приређена је забава за одрасле у сали Радничког Дома свечано декорисаној за тај дан. Забаву је отворила мала Лола, чланица групе Будућности овим веома лијепо јасно и слободно изреченим говором:

„У очи прославе дјечијег дана, група наше Будућности узела је на себе тај задатак да, властитим снагама, изведе програм ове забаве која се приређује под њезиним именом.

И ако смо још слабачки и недорасли, ми с пуно поуздања иступамо пред вас у нади, да ћемо задовољити очекивања која ви полажете на нашу и вашу будућност.

И ако у томе успјемо, ми смо извршили свој задатак.

Али у име наше и ваше будућности поздрављајући Вас на вечерашњој забави, ја Вас позивам и молим, да нашој групи, нашем листу и нашем одгоју уопште посветите нешто више пажње него је то био случај до сада. Припремите нас за већа дјела која од нас будућност очекује, да вам будемо достојни наслиједници. Јер, више је него тачно да су дјеца она стијена на којој има да се сазида храм будућности!

Нека дакле црвени барјак у нашим рукама весело залепрша, окупан од крви у златним зрацима нове Слободе, и буде симбол среће и благостања за напаћене народе цјелога свијета!

Живица Будућност!

Да живи Комунизам!

Овај говор мале Лоле саслушан је са великим интересовањем и награђен буром аплауза. Затим су мали дилетанти групе Будућности одиграли „драмски портрет“ у три чина, „Расцвјетали пупољци“, од друга Јошта који је писан нарочито за овај дан. И комад и мали глумци получили су жељни успјех тако да су многи од учесника тога вечера дошли и сутра, када се поновила представа за дјецу, да поново уживају у гледању комада и особито лијепој игри. На свршетку комада друг Јошт је био бурно акламиран и том приликом су га малишани наградили са лијепим букетом цвијећа. Затим је настала играња, која је трајала до 2 сата по поноћи. Поред лијепе томболе, и осталог била је једна лијепа ријеткост, били су босански колачи, ђулпита, урмашица, бурек и т.д., што је другарица Стоја Загорац добровољно израдила, а неколико одборница поклонице сав материјал, за преко 300 колача. Ова новост, чим се за њу сазнало, у моменту сакупила је сву публику и за четврт сата слаткиша је нестало. Тиме је знатно повишен чист приход забаве.

Трећи Октобар био је дан групе Будућности. Већ у 9 сати у јутру сакупише се дјеца у великој сали Радничког Дома. На сред отворене позорнице постављен је одборски стол са говорничком трибином, а са једне и друге стране висиле су зеленилом окићене велике слике Карла Маркса и Максима Горког. Преко цијеле сале постављена су два велика реда столова, а с краја на крај титрала је весело бршљанова лоза. Вазе са великим букетима свјежег цвијећа, давале су софри веома свечан изглед. Околу по зидовима дворане, висиле су на полукартону штампани крупним словима надписи: „Тражимо право на живот!“ „Дајте нам могућност развијања и школовања!“

„Затворите радионице нејакој деци!“ „Дајте нам здраве станове!“ - „Укидајте заводе за поправку, а подижите установе за опорављање!“ „Сунца смо жељни, а ви нам влагу дајете!“ „Књига смо жељни, а ви нам дајете отрова!“ „Хљеба смо жељни, а ви нам га отимате!“ „Игре смо жељни, а ви нас бацате у загушљиве радионице!“ „Васпитања смо жељни, а ви нам пружате моралног отрова у школи, на улици и у биоскопима!“ и т.д. Када су сва дјеца заузела своја мјеста за столовима мали предсједник Будућности, друг Мочевећ отворио је збор и подјелио ријеч другарици Олги Розенбергер, која је у главном изрекла ово:

На предлог нашег секретаријата жена комуниста у Сарајеву, створен је закључак, да се у цијелој Југославији, гдје год постоје дјечје групе „Будућности“, у исто вријеме, и један дан 3. октобра, са истим програмом, одржи Дјечији Дан. Сврха је овога дана у првом реду, да се за групу наше Будућности проведе нужна агитација, покажу успјеси њезиног досадашњег рада, а затим, пробуди код малишана осјећај солидарности и братске и другарске љубави; свест о истовијетном њиховом класном положају.

Нека ми је допуштено да се најприје обратим са неколико ријечи нашим малим другарицама и друговима. Данас је њихов дан, па стога ми припада првенствена пажња драгој нашој дјечици.

Затим је лијепим ријечима оловила дјечицу, причајући им о њиховим патњама у садашњости, о биједи њихових родитеља у данашњем друштвеном поретку оцртавши им живот богаташке дјеце, причајући им о садашњости, и приказавши им њихов живот у будућности. Са врло лијепим ријечима завршила је свој говор. На многим дјечијим очима видела се је суза радосница, која су са бурним пљеском поздравили другарицу.

Затим је дјецу подјељен како са пецивом, већ за њих приређеним, након тога смо им подјелили јабука, затим је дошао фотограф, па нас је све заједно фотографисао, да имаћемо једну доживотну успомену на наш први Дјечији Дан који је приређен широм Југославије.

Дјеца су се иза тога разишла на ручак, а послије подне у 2 сата већ су била на окупу, да се она весело забаве и да виде комад који се поновио за њих. На самој представи било је око 300 дјеце осим одраслих. Иза представе су се весело забављали уз свирање гласовира, играли су се својих дјечијих игара, затим су запјевали своју Химну, а иза ње Марсељезу, клицали

су са својим ситним гласићима: да живи Комунизам, да живе дјеца пролетерска широм света, да живе њихови другови у Русији и т.д. Кашње смо их још почастили са оним остатком од јутра, весело поздравили тај дан и разишли се кућама.

Пишући о успјеху дјечијег дана код нас, неможемо да прећутимо један жалостан факат, да са стране другова и другарица Дјечијем Дану 3. октобра, а нарочито скупштини, није посвећена никаква пажња. Констатујемо само, не испитујући овога

пута узроке, и надамо се, да се у будуће на то нећемо имати разлога тужити.¹⁾

Марица Јошт.

Исправка. — У 9-ом броју, на 2-ој страни, у стиховима „Кад се овај цин пробуди...“, у 4-ом реду погрешно стоји „Са искуства и науке *једнога* му гледа“, а треба: „Са искуства и науке *јаснога* му гледа.“ Моле се читаоци да ово исправе.

¹⁾ [Ради утехе малим друговима, рећемо им, да су нас велики другови, овде у Београду, у једној секцији потпуно бојкотирали и нису хтели да приме нашу посету. Уврок је лако погодити: — ситне душе...! Уреди.]

Л. ТОЛСТОЈ

ЗРНО, КОЛИКО КОКОШИЈЕ ЈАЈЕ

Нека деца наша у једној долини пшеничко зрно, велико колико кокошије јаје. Човек — пролазник видео је ово и купио га за марјаш, однео у варош и показао као реткост.

За ово је чуо и сам цар. Зачуђен цар позове мудраце и запита их; где и када је родило ово зрно. Мудраци су дуго мислили, тражили и по књигама и ништа нису могли сазнати, где и када је родило ово зрно. Цару су одговорили: да у књигама нема ништа о томе записано, већ треба питати сељаке, они ће сигурно знати: када и где су сејали такво зрно.

Цар је заповедио да му се доведе један старији сељак. Одмах буде доведен један старац. Старац је био жут, без зуба и једва се докотурао са два штакама. Цар му показа зрно. Старац је једва могао разгледати зрно. Цар га упита: да ли знаш, деда, где је рађало оволико зрно? Јеси ли сам сејао на својој њиви оволико зрно? Или у своје време да ниси куповао оволико зрно? Старац, који је био глув и једва је могао чути цареве речи, одговори му: Не, на мојој њиви такво зрно нисам сејао, нити жњео, нити куповао, — него да питамо мога оца, може бити да он зна, где је рађало такво зрно.

Послао цар слугу по њега. Нашли старца и довели га. Старац је ушао, но с једном штаком.

Добро је и видео. И њега цар запита: Знаш ли деда, где је рађало оволико зрно? Јеси ли сејао на својој њиви такво зрно? Да ниси пак у своје време куповао негде такво зрно? Старац, и ако мало глув, чуо

је цареве речи и одговори: нисам сејао ништа нити пак жњео такво зрно, а и куповао нисам. У моје време није било пара. Сви смо се хранили својим житом. Ко је од нас био у беди помагали смо један другог. Чуо сам пак од оца, да су у његово време рађала таква зрна.

Цар нареди да се доведе његов отац. И ето где старац иде без штаке, право, са светлим очима, гласним говором и добрим слухом. Цар му показа зрно. Старац ће рећи више за себе: Одавна нисам видео овакво зрно, још за време своје младости гледао сам га, сејао и жњео. Цар није чуо ове речи па ће упитати старца: Кажи ми, деда, где је рађало такво зрно? Сејао ли си такво, или си га куповао? Старац ће гласно одговорити: у моје време рађало је свуда такво жито. Цар опет упита: Кажи онда деда, јеси ли га куповао или си сам сејао? Засмеја се старац. У моје време није могао нико да помисли на такав грех, да купи или прода жито. За новац нисмо знали, сви су имали изобиља хране. Ја сам сејао сам, жњео и имао такво жито.

Кажи ми деда, где си сејао такво жито и где је била твоја њива? Деда рече: Моја њива беше цела земља. Где поореш, тамо је твоја њива. Земља је била слободна и заједничка. *Своје* називасмо само свој рад.

Кажи ми деда још ово: Зашто је раније рађало такво зрно, а сада не рађа, и зашто твој унук дође на два штакама, твој син са једном, а ти дође без ниједне? Право стојиш, идеш лако, очи имаш светле, зубе здраве а говор јасан и пријатан. Кажи ми деда, одговори на ова питања!

Зато рече старац: што се пре живело од *свога рада* а данас многи живе од *туђега рада*.

(Превео Д. Цамки.)

ЈОС. ВИТИЋ:**ВОДИЋ ПРОЛЕТЕРА.**

Нек се вије барјак црвен
 Снажни симбол новог света,
 Ко је гњетен и сатрвен
 Теком много прошлих лета:
 Нек се купи испод њега.

Он ће бити водић свуда
 Потлаченог пролетера,
 Он ће њему казат куда
 Чврста води њега вјера:
 За идеал новог света,
 Да му ново цвеће цвета.

ZV. MARKUŠIĆ—SISAK.**RADNI ŽIVOT**

Sunce zađe, mrak proteže
 Po obzorju svoju moć:
 Iz tvornice se razlazi
 Radni narod. — Laku noć!

Opet jedan danak prođe,
 Kao što će i svi proć: —
 U čeliji dima, čađe
 Izmučeni. — Laku noć!

Dan za danom tako gine,
 Mučni život taj će proć;
 I poslednji dok ne mine,
 I smrt dođe.. Laku noć!

Z. MARKUŠIĆ—SISAK.**RADNA MAJKA SVOME PTIĆU.**

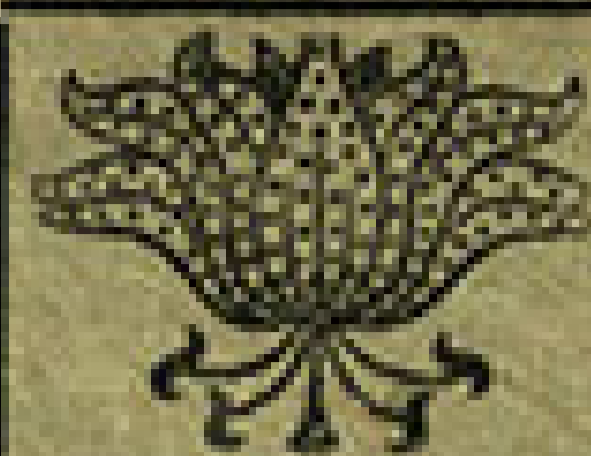
Paji, buji, mili ptiću,
 Paji, sinko moj,
 Mukama te odhranit' ću,
 Rukama te zaklonit' ću,
 Mili sinko moj.

Paji, buji, bdije mati,
 Čuva ptića svog,
 Dok proleter okrilati,
 Uskrili se, mača lati,
 Mača, pravednog.

Dok se grudi rasprostrane
 Obuhvate ceo svjet,
 Za poštenje ugrijane,
 Za slobodu raskucane,
 Čelik za boj klet.

Paji, buji, mili ptiću
 Buji, sinko moj,
 Za borbu ti izgojit' ću,
 Za pravednost posvetit' ću
 Krvcu, — život tvoj!

О ДЕЧЈЕМ ДАНУ, 3-ЋЕГ ОКТОБРА, ДЕЦА „БУДУЋНОСТИ“ СУ ФОТОГРАФИСАНА У ПОЖЕЗИ (СЛАВОНИЈА), ВУКОВАРУ, БЕОГРАДУ, САРАЈЕВУ, НИШУ И ДРУГИМ МЕСТИМА. ДРУГОВИ, КОЈИ ЖЕЛЕ ИМАТИ ФОТОГРАФИЈЕ, НЕКА СЕ ОБРАТЕ ОВИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА. — ОРГАНИЗАЦИЈЕ, КОЈЕ НИСУ ПОСЛАЛЕ ИЗВЕШТАЈЕ О ПРОСЛАВИ „ДЕЧЈЕГ ДАНА“, НЕКА ТО УЧИНЕ НАЈДАЉЕ ДО 1-ОГ ДЕЦЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ.

ДЕЧЈИ МЕЂУНАРОДНИ ПРЕГЛЕД

„БУДУЋНОСТ ИТАЛИЈЕ“

(ИЗ „ПИСАМА ИЗ ТУРИНА“)

Прве радничке демонстрације су прошле. Као увек, у крви. Влада је хтела силом да наметне нови закон о летњем времену, а радници су одговорили рушењем буржоаског закона и декларацијом радничке суверености. Набројени протестни зборови ређали су се на туринској Читадели и та пролетерска смотра трајала је месец дана.

Летње време остало је мртви закон на папиру, као толики буржоаски закони. Радници су га у пракси укинули.

Али и пролетерска деца осетише буну очева у својим душама и срцима у којима већ куцаше ново човечанство.

Иза оних дугих радничких мрачних црних поворки изашла су једног дана и деца на улицу. И она су протестовала противу летњег времена, јер су, по том новом времену, требала у школу полазити изјутра један сат раније него њихови очеви, а то је било врло неугодно за радничке породице, пошто би то натерало уморне родитеље, да само због деце устају један сат раније.

Држала су митинге. Основала су у основним школама „дечје совјете“ и отворише класни фронт противу буржоаске деце. Једног дана изашла су на улицу са црвеним барјацима и с Лењиновом сликом. Оставише школу, у којој су осетили краљевску и божју лаж и пођоше низ сунцем осветљене улице певајући песму домовине, коју још немају.

Певали су Интернационалу.

Било их је неколико хиљада, девојчица и дечака, и у уредној поворци пођоше пут Радничког Дома.

Тамо су држали велики дечји збор. Мали другови борбе били су занесени. Осетили су и ако несвесно истину о домовини, о краљу и о богу, који је на небу, и о паклу који је на земљи.

Гледао сам ту децу, која су се ту сабрала са својих градских периферија, на спонтану чежњу својих малих душа, које осетише велике ствари. Гледао сам их, када су, певајући песму револуције, загрљена остављала Раднички Дом и полазила посред главних улица града, где је буржоазија на њих сипала презирање и мржњу.

Али у тим дечјим лицима није било мржње. У срцима те деце куцало је ново човечанство.

Покрај мене стајао је један друг и неки официр краљевске гарде.

„Ово је срамота!“ — протествовао је официр,

„Ово је будућност Италије!“ — одговорио је у заносу наш друг.

Славко Цихлар.

Кoliko је деце уништено ратом.

Prema podacima koje su sakupili predstavnici Američkog Crvenog Krsta u 18 evropskih država, tokom prošlog rata dvanaest miliona dece izgubilo je oba ili jednog roditelja. Rusija dolazi na prvo mesto sa 4,000.000 siročadi, za njom Nemačka sa 3,000.000, Francuska 1,000.000, Srbija 600.000. Albanija je poslednja sa 17.000.

U RUSIJI.

Rad za decu i na prosveti.

Mi smo češće u ovoj rubrici, govorili o gigantskom radu za podizanje podmlatka u Sovjetskoj Rusiji.

I kad te vesti donose ljudi, koji su u Rusiji živeli i to sve videli, pa kad ti ljudi nisu ni naši drugovi, onda su one u toliko više dobrodošle nama. Tako je ovih dana jedan lekar, g. D., srbin po narodnosti, koji je bio upravnik jedne bolnice u blizini Moskve i otuda došao pre 9 nedelja, dao jednom saradniku „Progresu“, ovo obaveštenje:

„Rad za decu je sjajan. Boljševici se najviše brinu o podmlatku, jer hoće da ga imaju zdrava i žele da nove generacije budu komunističke.“

Rad na prosveti divan je, no on će uroditi plodom tek kad dodje mir i omogući sredjen život, pohadjane časova i bolju ishranu.“

Jedna kritika našeg lista.

(Odgovor nekima nazovi novinarima, a poznatim demoralizatorima i ubicama devoјčica).

U Crkveno-političkom i društvenom listu „Vesniku“, u 6. broju od 9. februara ove god. bila je izašla jedna ozbiljna, sa gledišta pisca, dosta pravilna ocena našega lista.

Mi nismo hteli da o ovoj kritici govorimo do sada, ali kako su se u poslednje vreme pojavili psi, koji su počeli i na našu decu da reže i da im svojim zubima prete, mi ćemo, radi tih opasnih pasa, da izvadimo nekoliko redova iz te ocene koja će im biti odgovor.

Neka nam poštovani pisac te ocene, g. D-r. V. J. oprosti što ćemo preskočiti neke stavove iz njegovog člancića. To činimo zato, što nemamo namere da govorimo o religiji i da kritikujemo njegovo ubedjenje.

„Budućnost“ se, — veli g. D-r. V. J. — uredjuje vrlo dobro. Samo bi zamerili drugovima socijalistima zašto već u prvom broju pišu u onakvom tonu o crkvi. Zar je to potrebno za decu? Hoće li se time moći uticati na njih? Socijalizam i hrišćanstvo ne isključuju se. Razume se mi govorimo o pravom, apostolskom hrišćanstvu... it.d.

A zatim, pri kraju te ocene, pisac, pozdravljajući ipak naš rad, završava rečima:

„Ostavite nama veru i vaspitanje duše čovekove, a vi se borite sa silnima ovoga sveta, ali bez ubistava i terora. Jer gde je pravda tu će biti i pobeда.“

Na žalost ima ludaka i pokvarenih sebišnjaka, koji, ma da su „dobri hrišćani“, neće da izadju u susret pravdi. I ti ludaci počeli su i ovaj naš dečji list da napadaju. Ali, ako kevu i za nevolju im je, jer nestaje vreme, kad su mogli i od dečjeg znoja da žive.

PITANJA I ODGOVORI

(vidi početak u 8-om broju)

3. Ko se brine o deci radnika?

4. Zašto radnička deca nemaju toplog odela i dobre obuće sada, kad je zima?

Odgovor na pitanja u 8-om broju.

1. Život je podeljen na bogataše i radnike zato što do sada radnici nisu bili dosta svesni i jaki, pa da nateraju i bo-

gataše da rade ili da begaju iz ove zemlje, kao što su i ruski bogataši pobeгли iz Rusije.

2. Radnici su ti koji stvaraju na ovoj zemljinoj kugli sve što očima vidimo a što nije Priroda stvorila. Bogataši nisu učinili ništa za sreću čovečanstva; to su trutovi kao u pčelinoj košnici i vekovima žive na račun radnika i siromaha.

Odgovoriia mala drugarica
Bosa Milosavljević

ДРУГОВИ, ШАЉИТЕ ОБРАЧУН!

Као што видите овај је број „Будућности“ и сувише сиромашан са сликама. Узрок томе је необјашњиво неплаћање дугова за лист. — Пошто смо учинили оно, што нам је другарска дужност налагала и неколико пута опоменули другове преко „Радничких Новина“, а поред тога и свима понаособ писали по два и три пута у току месеца октобра и молили да дуг исплате, ми ево почињемо са другим средствима. Овде ћемо изнети места, из којих нам организације и поједини другови и ревизори дугују означене суме. Овде нису унете све суме дуговања: изостављена су места, одакле смо добили одговоре или нам од скора (од пре 1—2 месеца) дугују.

Износећи ова места и дуговања, ми позивамо сву децу, читаоце листа „Будућности“, да свакодневно захтевају од великих другова, поји им лист достављају да их опомињу да дуг исплате. То нека чине сваког дана и све догле, док им ти велики другови не покажу признаницу са поште да су лист исплатили. Нека малишани, деца „Будућности“ науче и навикну велике да буду марљиви у испуњавању своје дужности.

Дугују нам и слабо се јављају ова места:

Неготин (Крајина)	229.— дин.
Прокупље	62.50 "
Ниш	295.50 "
Крушевац	94.— "
Лозница	55.25 "
Параћин	66.— "
Уб	34.— "
Свилајнац	107.— "
Ђуприја	36.10 "
Шабац	227.50 "

Аранђеловац	75.50 дин.
Сарајево	1450.— "
Азања	134.50 "
Неготин (Вардар)	48.50 "
Призрен	34.— "
Приштина	107.— "
Кос. Митровица	125.— "
Кавадар	25.90 "
Прилеп	52.— "
Битољ. организац.	315.20 "
Битољ В. Павл.	24.90 "
Чукарица	45.75 "
Karlovac (Slavonija)	85.— "
Митровица (Сремска)	29.75 "
Цетиње књижара Р.	32.— "
Цетиње књижара М.	24.— "
Рача (Крагуј.)	25.50 "
Valpovo	25.50 "
Osijek	127.50 "

Дугују претплату:

Ђока Ковачевић, из Старе Шове.
Josip Drdlik, župnik na Krčanjak, (nije dao ništa).
Лазар П. Котур, Бобота.
Милан Каленић, Паланка (Бачка) — није дао ништа.
Perica Zaklan, Mogorić, nije dao ništa.
Ivan Kubašek, Banova Jaruga.
Vjekoslav Jurinić, Sušine — gj.

У идућем броју објавићемо и имена осталих, које смо за сада поштедили, а чија „ситна“ дуговања износе до сада преко 2000 динара.

Ми жалимо што морамо да отпочнемо и са оваквим средствима да војујемо против немарности, али не можемо дозволити да ова немарност гуши наш дечји покрет, који живи, мора да живи, живеће и развијаће се, и испред себе рушиће све препреке, које му се истављају, па ма са које стране оне долазиле.

Администрација „Будућности“.

Pokloni grupi „Budućnost“

u Septembru 1920. (Svršetak).

Radmila Miladinović 15'95, Filipina Fajler 20'90, Danica Friman 11'25, Nadežba Vasić 5'35, Kosara Petaković 1'75, Andraš Černi 5'25, Julijana Černi 1'75, Zorica Vuksanović 3'50, Marija Černi 1'75, Vidosava Đorđević 7'40, Zagorka Milojković 10'50, Katarina Jeličić 3'50, Ljubica Živković 1'40, Draga Đorđević 3'50, Milica Petaković 1'05, Josefina Horaček 3'50, Radmila Milovanović 3'—.

Svega 274'20 din.

U Oktobru 1920.

Ljuba Gajić, Valjevo 20'—, Nastas Živković, V. Gradište 20'—, Boža Mihajlović, Rekovac 10'—, N.N. prijatelj muzikalne dece 10'—, Braća Đorđević, trgovci 50'—, Pododbor Drvodjeljskih Radnika 100'—, Savez Grafičkih Radnika 300'—, Ružica Stepanović 3'30, Zagorka Milojković 5'—, Braća Marić 20'—, Mara Krstić 4'70, Ljubica Petrović 9'50, Olga Živanović 5'—, Draga Savina 5'—, Irena Hergišić 5'—, Čeda Živanović i Žika Pavlović 40'—, Vlada Vuksanović i brat 10'—, Filip Filipović 5'—, Pavle Pavlović 5'—, Janko Petaković, rudar 5'—, Sava, zidar 10'—, Uprava sekcije „Palilula“: Vlada Marković 10'—, Artur Wichtner 10'—, Sima Ačić 10'—, Tipografija štamparije „Tucovič“ 5'—, Dimitrije Kraljević 3'—, Darinka Mihajlović 3'60, Drugovi iz Dervente (Bosna) prikupili na dečji dan i poslali (139 kruna) 36'75, Sava Matić, Kragujevac 20'—, M. Đorđević, električar 20'—, Danica Friman 2'50, Dragoljub Milosavljević 12'—, Živko Smiljanić 15'—, Matilda Horaček 0'60, Verica Vuković 50'—, Julijana Černi 10'—, Emilija Petrović 0'50, Jovan Davidovac 60'—, Žika Lazarević, Mladenovac 20'—, Prilog na kasi 3-eg oktobra u veče 110'—, poklon od druga Savkovića knjiga „Pakao“ data na licitaciju za 129'50, drugovi iz Prijedera (Bosna) na Dečji Dan skupili i poslali (100 kr.) 25'—.

Prikupila Desanka Purić:

Ilija Stojanović 2'—, Toma Jeremić, papudija 50'—, Živojin Stojanović 1'—, Borivoje Dimitrijević 5'—, Stanko Zarić 6'50, Živorad Tomašević 1'—, Aleksandar Nikolić 3'—, Vasilije Đorđević 1'—, Božidar Stojanović 5'—, Mihajlo Mihailović 10'—, Ružica Anđelković 20'—, Milorad Marković 1'—, Mlioš Ristović 1'—, Žarko Vladović 1'40, Josif Fišer 2'—.

Prikupila Melanija Ilić:

Andra Jovović 3'—, Anka Rančić 10'—, M. Jevtić 5'—, Mileva Radić 5'—, Josif Fišer 2'—.

Prikupila Olga Živanović:

Vasil Mandić 2'—, Milan Pešić 5'—, Živko Pavlović 5'—, Ljuba Maksimović 5'—, Stojanović 10'—, Čira Jovanović 2'50, Nadežda Kostović 5'—, Stanojlo Mitrat 5'—.

Priskupila Julijana Horaček:

Ljuba Đurić 4'—, Dragoljub Lukić 2'—, Jovan Vuković 3'—, Milan Drezić 10'—, Milan Martinović 5'—, Braća Marić 30'—, Julijana Horaček 1'—.

Prikupila mala N. N.:

Vinka Davčević 0'20, Ivan Overović 1'—, Mašović 1'—, Valenka Žrakić 5'—, Mita Babić 2'—, Toša

Mihajlović 2'—, Jozefa 1'—, Sava Aleksić 1'—, Aleksandar Filipović 5'—, Vlada Marković 2'—, Sv. Jur 1'—, Boža Obradović 2'—, Milan Stanojević 2'—, Ružica Janković 10'—, Anka Ilić 10'—, Živan Popović 5'—.

Prikupila Katarina Ilić:

Lazar Petrović 5'—, Cvetan Mihajlović 1'—, Vladimir Milenković 2'—, Đorđe Čelenković 10'—, Milorad Jovanović 1'—, Milorad Tomašević 1'—, Milan Ristić 2'—, Anka Ilić 3'—, Mihajlo Milosavljević 1'—.

Prikupila Olga Živanović:

Nadežda V. Đurakić 1'—, Radmila Stefanović 1'—, N.N. 1'—, Aleksić 1'—, Slobodanka Marinković 10'—, Jovan Pavlović 1'—, Vojislav Stojanković 2'—, N.N. 1'—, Anđelko N. 1'—.

Prikupila Ljubica Petrović:

Božidar Urošević 5'—, Panta Blagojević 5'—, Jelisaveta Aćimović 5'—, Lepojka Nikolić 1'—.

Prikupio Žarko Vasić:

Vlada Marković 10'—, S. Knežević 2'—, Svetozar Krstekanić 4'—, Radovan Tomić 5'—, Svetozar Pavlović 5'—, Dušan Đorđević 5'—, Blagojević 5'—, Klajić 2'—, Martinović 5'—, Ilija Banarić 2'—, Drag. Bojović 5'—, J. Timotić 5'—, N.N. 1'—, Nikola Krstić 2'—, Svetan Živković 5'—, Drag. Stošić 2'—, Mihajlo Tasić 5'—, Milorad Stojčić 1'—, Josif Fišer 2'—.

Prikupila Danica Srebrić:

Živojin Miladinović 5'—, Dobrivoje Stevanović 5'—, Apostol Basakić 5'—, Stanislav Babić 5'—, Vlada Marković i Milorad Stanković 5'—, Jan. S. Jan. 3'—, Nikola Milić 3'—, Dušan Jocić 1'—, Ljuba Marković 5'—, Dasić 2'—, Milan Milojković 5'—, Milorad Kostić 5'—, Milan M. Stanojević 50'—.

Deca „Budućnosti“ od prodaje lista ustupila zaslučeni procent svoj grupi: Milena Peković 3, Nadežda Radivojević 1, Jelena Radivojević 1, Ljubica Živković 3, Danica Srebrić 1.20, Ljubica T. Mihajlović 3, Emilija Petrović 2.20, Božana Živković 2, Radmila Stanković 5.80, Nikola Jovanović 1.20, Ljubica Nikolić 1, Dušan Cvetković 4.40, Jelena Kaplarević 1, Ruška Blagojević 5.70, Milica Petaković 3.30, Ljubica Pavlović 1.20, Sofija Ljubisavljević 2.60, Zora Živković 1.20, Katarina Ilić 2.40, Darinka Mihajlović 7.20, Antonija Horaček 7.20, Matilda Horaček 3.40, Desanka Purić 4.80, Danica Friman 6.60, Branko Vasić 3.60, Ružica Stepanović 9.10, Andraš Černi 3.30, Nadežda Vasić 2.20, Filipina Fajler 12, Katarina Jeličić 1.60, Marija Černi 2.40, Radmila Stepanović 1.80, Zaječar. Organizacija ustupila procent 5.30, drug Fajler ustupio procent 18.

Svega 1853'75 din.

Primedba. — Ako je slučajno izostavljeno ime nekoga drugog, koji je deci dao poklon u novcu o Dečjem Danu 3-eg oktobra, molimo da nam javi, kako svoje ime, tako i sumu, koju je dao, pa ćemo ispravku učiniti.

O Dečjem Danu mnoge su drugarice i drugovi poklonili deci kolača, bonbona, čokolade, ratluka, ili su ih počastili malinom, i time su deci o ujhovom danu uvećali radost na tako lep drugarski način.

